

Brusel, 04.08.2022
C(2022) 5779 final

Vážený pane předsedo,

děkujeme Senátu Parlamentu České republiky za stanovisko k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám (COM(2022) 135 final).

Komise přijala dne 8. března 2022 nové sdělení, následované dne 18. května 2022 plánem REPowerEU, jejichž cílem bylo reagovat na potíže a narušení světového trhu s energií způsobené ruskou invazí na Ukrajinu. Naléhavé důvody pro transformaci energetického systému EU jsou dva: ukončit závislost EU na ruských fosilních palivech a bojovat proti klimatické krizi. Opatření obsažená v plánu REPowerEU mohou ke splnění této ambice přispět úsporami energie, diverzifikací dodávek energie a urychleným zaváděním energie z obnovitelných zdrojů, která by nahradila fosilní paliva v domácnostech, průmyslu a výrobě energie. V souladu s těmito cíli musíme usilovat o ještě rychlejší snížení závislosti na dovážených fosilních palivech s dostatečným předstihem před koncem tohoto desetiletí. Za účelem řešení rizika úplného a dlouhotrvajícího přerušení dodávek plynu z Ruska byl ve sdělení Bezpečná zima díky úsporám plynu stanoven plán omezení evropské poptávky po plynu. Ke sdělení je navíc připojen návrh nařízení umožňujícího koordinovanou přípravu na krizi.

Dne 1. července 2022 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1032 ze dne 29. června 2022, kterým se mění nařízení (EU) 2017/1938 a (ES) č. 715/2009, pokud jde o uskladňování zemního plynu. Nařízení zvyšuje odolnost energetického systému EU a její strategickou autonomii. Podporuje doplňování zásob plynu před příští zimou a zlepšuje připravenost EU reagovat na možné narušení dodávek z Ruska. Odráží závěry Evropské rady, v nichž se požaduje zohlednit specifika členských států s velkými skladovacími kapacitami a zajistit spravedlivou rovnováhu.

Jak ukázaly zkušenosti z minulé zimy, kapacita zařízení na skladování plynu musí být dostatečně naplněna, ještě než začne otopné období, a čerpání plynu musí probíhat tak, aby nebyla ohrožena bezpečnost dodávek v EU. Za tímto účelem bude stanovena povinná minimální úroveň plynu ve skladovacích zařízeních, která zvýší bezpečnost dodávek ještě před zimou 2022/2023 a dále na následující zimní období. Povinná certifikace provozovatelů skladovacích zařízení zajistí, aby bylo možné vyloučit potenciální rizika ohrožující bezpečnost

*Miloš Vystrčil
Předseda Senátu Parlamentu ČR
Valdštejnské náměstí 17/4
118 01 PRAHA 1*

dodávek vyplývající z vlivu na kritickou infrastrukturu pro skladování. V neposlední řadě se využívání skladování podpoří tím, že bude možné osvobodit uživatele skladovacích zařízení od přepravních sazeb v místech vstupu do skladovací infrastruktury nebo výstupu z ní.

Solidarita je klíčová. Ne všechny členské státy mají na svém území skladovací zařízení, zásobníky v jednom členském státě však snižují rizika pro členské státy, které žádné nemají. Skladování plynu je pojistka, která slouží všem, a na níž by se tudíž všichni měli spravedlivou měrou podílet. Legislativní návrh proto zavádí mechanismy sdílení břemene, aby i členské státy bez skladovacích zařízení mohly přispívat k naplněnosti skladovacích zařízení v jiných členských státech a výměnou za to těžit z větší bezpečnosti dodávek.

Invaze Ruska na Ukrajinu a jeho využívání dodávek plynu jako zbraně zdůraznily potřebu pokročit v našich plánech a krocích směřujících k postupnému ukončení naší závislosti na ruských fosilních palivech. Zrychlení zelené transformace sníží emise, omezí závislost na dovážených fosilních palivech a bude chránit před prudkým růstem cen. Současná geopolitická situace si kromě toho žádá další krátkodobá opatření k vyrovnaní nerovnováhy na trhu s energií a zajištění dodávek na nadcházející roky. Naplněné zásobníky plynu přispějí k bezpečnějším dodávkám plynu na zimu 2022/2023.

Zásadní je, aby EU optimalizovala využití stávající infrastruktury skladování plynu. Jelikož plyn představuje přechodný zdroj energie, veškeré investice musí být pečlivě uváženy a jakákoli nová infrastruktura by měla být v dlouhodobém horizontu využitelná pro čistší zdroje energie, zejména vodík.

Nařízení o skladování plynu označuje zásobníky plynu za kritickou infrastrukturu, která má zásadní význam pro bezpečnost Evropy, a obsahuje ustanovení, jejichž účelem je odstranit rizika související s vlastnictvím infrastruktury pro skladování plynu.

Co se týká obav ohledně dosažení povinné minimální úrovně naplnění skladovacích zařízení, dovoluje si Komise připomenout, že za podniknutí kroků nezbytných ke splnění trajektorie naplňování a zavedení odrazujících sankcí a pokut, jež bude možné uložit účastníkům trhu, a finančních pobídek či odměn odpovídají členské státy. Komise, která bude plnění cílů a trajektorií naplňování členskými státy sledovat, bude hrát důležitou úlohu. První dílčí cíl naplnění je stanoven na 1. srpna 2022, další následují 1. září a 1. října. Komise bude muset připravit a vydat několik doporučení těm členským státům, které oznámí, že se od trajektorie naplňování odchýlily o více než 5 %. Pokud jde o vymáhání trajektorií naplňování, pokud je členské státy dvakrát nesplní, bude muset Komise vůči členským státům, které plnění zásobníků zajišťují, podniknout kroky. V tomto ohledu bude muset Komise brzy přijmout odpovídající rozhodnutí.

Pokud jde o obavy Senátu ohledně navrhovaného svěření pravomocí Komisi přijmout akt v přenesené pravomoci, kterým se mění příloha 1b za účelem upřesnění cíle naplnění a trajektorie naplňování po roce 2022, dovoluje si Komise připomenout, že její rozhodnutí o stanovení trajektorií naplňování bude přijato teprve po konzultaci s členskými státy v Koordinační skupině pro otázky plynu. Riziko, že členské státy budou zbaveny poradní pravomoci, v tomto případě nehrozí, neboť technické aspekty budou řešeny s ohledem na každoroční simulace prováděné Evropskou sítí provozovatelů plynárenských přepravních

soustav (ENTSO-G) a společnou analýzu, kterou provedou regionální rizikové skupiny vymezené v nařízení (EU) 2017/1938.

Komise zajistí, že opatření nepůjdou nad rámec toho, co je nezbytné k udržení bezpečnosti dodávek energie, a neuvadí na členské státy, účastníky trhu s plynem, provozovatele skladovacích zařízení ani občany nepřiměřenou zátěž.

V současnosti Komise v souladu s požadavkem vrcholných představitelů EU a sdělením REPowerEU vyhodnocuje možnosti mechanismu společného nákupu, který by se mohl použít k vyjednávání a nasmlouvání agregované poptávky zúčastněných členských států po plynu. Akční plán REPowerEU bude realizován pomocí regionálních pracovních skupin. Pět těchto skupin již začalo pracovat.

Doufáme, že tímto vysvětlením jsme dostatečně reagovali na připomínky Senátu, a těšíme se na další pokračování vzájemného politického dialogu.

S úctou

Adina-Ioana VĂLEAN
členka Komise

